

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

Procesevaluatie kalibratie centrale toetsen 2023

Commissie voor Onderwijs 16 november 2023

DEPARTEMENT

ONDERWIJS & VORMING

Bieke De Fraine, Jonathan D'haese

STEUNPUNT CENTRALE TOETSEN IN ONDERWIJS

Carolien Frijns, Lisa De Schaepmeester,
Sabine Dierick en Lien Willem

Overzicht

1. Doel en krachtlijnen centrale toetsen
2. Doel kalibratie en procesevaluatie
3. Databronnen en opbouw rapport
4. Belangrijkste conclusies
5. Samengevat

1. Doel en krachtlijnen centrale toetsen

Wat is het overkoepelende doel van de centrale toetsen?

Onderwijskwaliteit versterken door het verzamelen van wetenschappelijk onderbouwde (beleids)informatie op verschillende niveaus (leerling, leerlinggroep, school en systeem) over het behalen van de eindtermen wiskunde en Nederlands:

- vier momenten van de schoolloopbaan
- populatiebrede afname
- (automatische) verwerking en analyse
- feedback op leerling-, leerlinggroep-, school- en systeemniveau
- trendanalyses
- leerwinstmeting

Wat zijn de kerntaken van het Steunpunt?

Centrale
toetsen
Nederlands en
wiskunde
ontwikkelen

Scholen
ondersteunen
bij de afname
van de
centrale
toetsen

Toets-
resultaten
verwerken en
analyseren

Feedback
geven aan het
onderwijsveld
over de toets-
resultaten

Expertise
ontwikkelen
op het vlak
van duurzame
onderwijs-
effectiviteit

TOETSEN VOOR ONDERWIJSONTWIKKELING

Krachtlijnen voor de centrale toetsen in Vlaanderen

STEUNPUNT
CENTRALE TOETSEN
IN ONDERWIJS

Steunpunt - krachtlijnen

1

Betekenisvol

2

Toegankelijk

3

Betrouwbaar en valide

4

Digitaal en adaptief

Toetsen voor onderwijsontwikkeling

2. Doel kalibratie en procesevaluatie

Doelen kalibratie

- ▶ Moeilijkheidsgraad en statistische kwaliteit toetsvragen controleren, afnametijd bepalen
  - Centrale toetsen kwalitatief samenstellen
- ▶ Nieuwe processen en digitale systemen uittesten op grote schaal
  - Inlogsysteem, capaciteit, gebruiksvriendelijkheid toetsplatform

Doel procesevaluatie

- Evaluatie kalibratieproces in functie van optimalisering afname in 2024

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

DEPARTEMENT
ONDERWIJS & VORMING

STEUNPUNT
CENTRALE TOETSEN
IN ONDERWIJS

www.onderwijs.vlaanderen.be

PROCESEVALUATIE KALIBRATIE CENTRALE TOETSEN 2023

12.07.2023

---

3. Databronnen en opbouw rapport

Databronnen

	Observaties	Logboeken		Bevraging TC
				
4de leerjaar BaO	20	165	123 (42%)	
2de leerjaar SO	29	452	128 (49%)	
- A-stroom	10	270	62	
- B-stroom	19	182	66	
TOTAAL	49 + PBD's	617	251	257

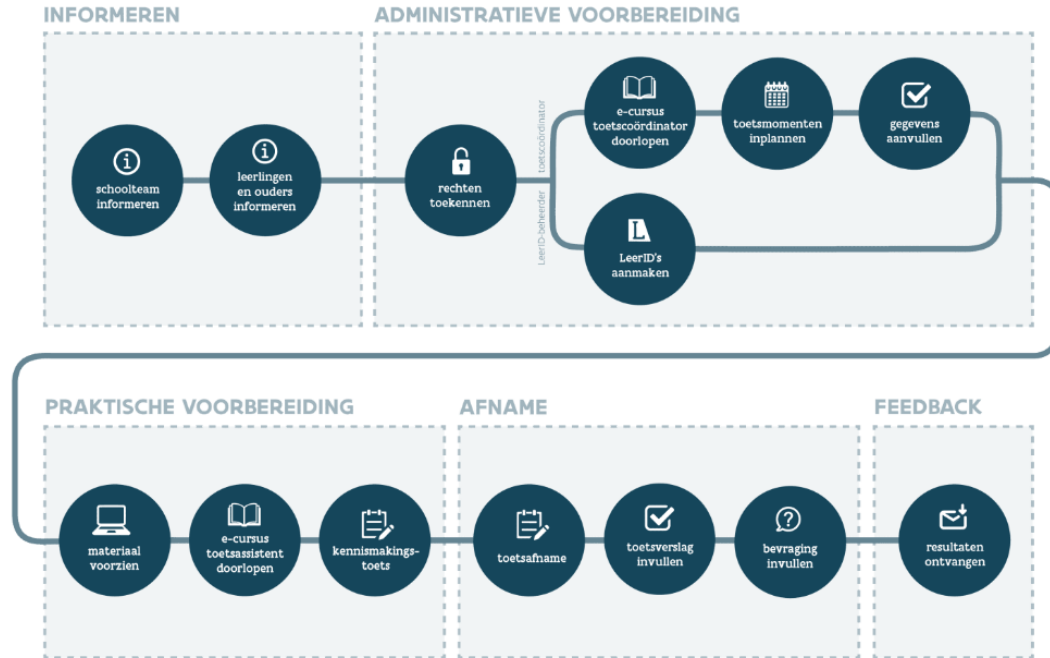
HELPDESK	Oproepen helpdesk	Geëscaleerd naar 2 ^{de} lijn	Telefonische contacten Steunpunt	Mails Steunpunt
Administratieve voorbereidingsfase	47	4	80	226
Kennismakingstoetsen (17/4 t.e.m. 28/4)	121	61	31	119
Afname kalibratie W1 (2/5 tem 5/5)	143	59	26	119
Afname kalibratie W2 (8/5 tem 12/5)	112	46	24	
TOTAAL	423	170	161	464

Logging:

- Schoolloket Vlaamse toetsen
- Toetsplatform

Opbouw rapport

- ▶ Opbouw volgens verschillende doorlopen fasen tijdens het kalibratieproces

4. Belangrijkste conclusies

Belangrijkste conclusies

- ▶ Algemeen: geslaagde kalibratie
  - Toetsvragen door voldoende leerlingen beantwoord: grondige kwaliteitsanalyse mogelijk
  - Nieuw uitgetekende procedures en ICT-systemen op grote schaal succesvol uitgetest

Maar... ook ruimte voor verbetering met oog op afname 2024.

Cijfers deelname kalibratie

KALIBRATIE	Vooropgesteld aantal	Effectieve deelname	
			
4de leerjaar BaO			
• toetsen	8.250 lln.	7.873 lln.	292
• kennismakingtoets		7.316 lln.	285
• bevraging		6.917 lln.	
2de leerjaar SO			
• toetsen	12.950 lln.	11.567 lln.	261
- A-stroom	7.700 lln.	7.040 lln.	
- B-stroom	5.250 lln.	4.527 lln.	
• kennismakingstoets		8.535 lln.	220
• bevraging		9.404 lln.	
Totaal		19.440 lln.	553

Figuur 3: Aantal leerlingen en scholen die deelnamen aan de kalibratie

Belangrijkste conclusies

► Fase 1: Informeren

- Duidelijke en ondersteunende materialen
- Aanpassingen:
- Informatie beknopter en schematischer weergeven
  - Dubbele informatie via verschillende kanalen vermijden
  - Toevoegen stappenplan met hyperlinks naar verschillende informatiebronnen en platformen

Belangrijkste conclusies

► Fase 2: Administratieve voorbereiding

→ E-cursus TC: duidelijk, gestructureerd, houvast voor voorbereiding

► Aanpassingen

→ Procedure toekennen rechten en registreren duidelijker weergeven via **stappenplan** met **hyperlinks** naar verschillende platformen (bv. LeerID Schoolloket, Vlaamse Toetsen Schoolloket)

→ Consistent gebruik terminologie (bv. toetscoördinator, Vlaamse Toetsen Schoolloket gebruiker)

Belangrijkste conclusies

► Fase 3: Praktische voorbereiding

- De meeste scholen waren technisch goed voorbereid op de afname
  - Kennismakingstoets met introductiefilmpje geschikte voorbereiding voor leerlingen
- Aanpassingen:
- Vermijden van **inconsistenties** tussen kennismakingstoets en introductiefilmpje door strikte deadlines en het tijdelijk *on hold* zetten van doorontwikkelingen
  - Mogelijkheid voorzien voor leerkrachten om **toetsplatform** en **voorbeeldtoets** te verkennen

Belangrijkste conclusies

► Fase 4: Afname

- Toetsplatform: aangename omgeving, overzichtelijk en gebruiksvriendelijk voor leerlingen
- Toetsvragen en taken: interessante thema's, vaak op het niveau dat leerlingen gewend zijn

Aanpassingen

► Praktisch verloop

- **Vaste toetsduur** binnen een **dagdeel** dat is toegekend aan scholen
  - × met ruimte voor **flexibiliteit** in schooluren
  - × mogelijkheid tot **pauzes**

Belangrijkste conclusies

Aanpassingen

► In- en uitloggen in toetsplatform

- Structurele oplossing voorzien voor technische problemen bij inloggen
- Procedurele problemen bij inloggen aanpakken:
  - × Tijdslimiet inloggen verhogen naar één uur (i.p.v. 5 minuten)
  - × Inlogprocedure vereenvoudigen door het werken met een QR-code
  - × Wijzigen van wachtwoord naar een zelf gekozen alternatief voor ln. secundair onderwijs

► Navigatie

- Vaste toetsduur met automatische afsluiting
- Filtering vragen en pop-up bij leerlingenvragenlijst

► Weergave

- Extra toelichting aanpassing weergave-instellingen toestel en browser in filmpjes

AFNAME

Belangrijkste conclusies

► Fase 4: Afname

Aanpassingen

► Toetsvragen

- Blijvend aandachtspunt: **toegankelijk taalgebruik** => proactieve aanpak tijdens toetsontwikkeling aanvullen met controle via psychometrische analyses
- Verfijnen en uitbreiden **instructies schrijfo opdracht**

Belangrijkste conclusies

▶ Fase 4: Afname

Aanpassingen

▶ Hulpmiddelen

- Het **gebruik van hulpmiddelen** verder uitbreiden (bv. markeerbaarheid, integratie verklarend woordenboek, gebruiksvriendelijkheid rekentoestel)

▶ Leerlingenvragenlijst

- **Tijdsduur, taligheid en inhoud** vragen aanpassen op basis van analyses en feedback
- Vragenlijst ter **feedback** voorleggen aan leerlingen, leerkrachten en de stuurgroep
- **Heldere communicatie** naar scholen en ouders

Belangrijkste conclusies

► Fase 4: Afname

Aanpassingen

► Internet- en laadproblemen

- **Stresstest** ter controle capaciteit platformen
- **Vermijden** van **zware bestanden** in de toetsen
- **Extra toetstijd** voorzien bij internetproblemen
- **Inhaalmoment** wanneer een toetsafname onmogelijk is

Belangrijkste conclusies

► Fase 4: Afname

Aanpassingen

► Helpdesk

- Problemen enkel melden via **eerstelijnsondersteuning**
- Escaleren van eerste lijn naar tweede lijn enkel via **ticketingsysteem**
- **LeerID**:
  - × Als partner in **tweedelijnsondersteuning**
  - × Verantwoordelijk voor aanleveren **scripting** LeerID-gerelateerde problemen

5. Samengevat

Samengevat

Centrale toetsen voor onderwijsontwikkeling zijn toetsen die

1. betekenisvol, toegankelijk, valide en betrouwbaar, digitaal en adaptief zijn
2. in nauwe samenwerking met het onderwijsveld gefaseerd worden ontwikkeld en geïmplementeerd
3. in een veilige context voor kwaliteitszorg worden ingezet

www.steunpunttoetsen.be

TOETSEN VOOR ONDERWIJSONTWIKKELING

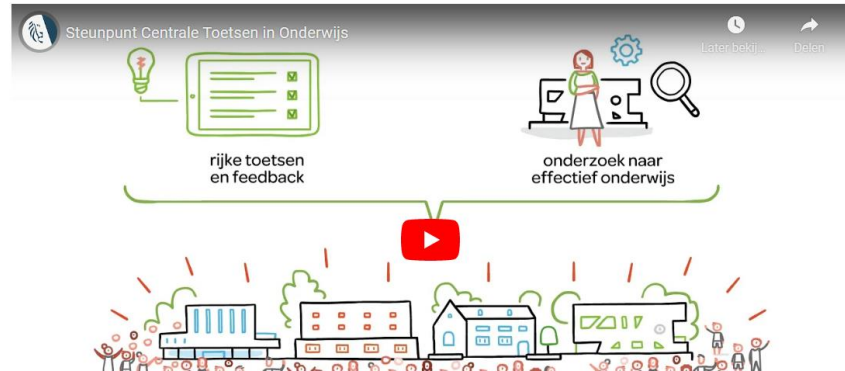
Krachtlijnen voor de centrale toetsen in Vlaanderen

STEUNPUNT
CENTRALE TOETSEN
IN ONDERWIJS

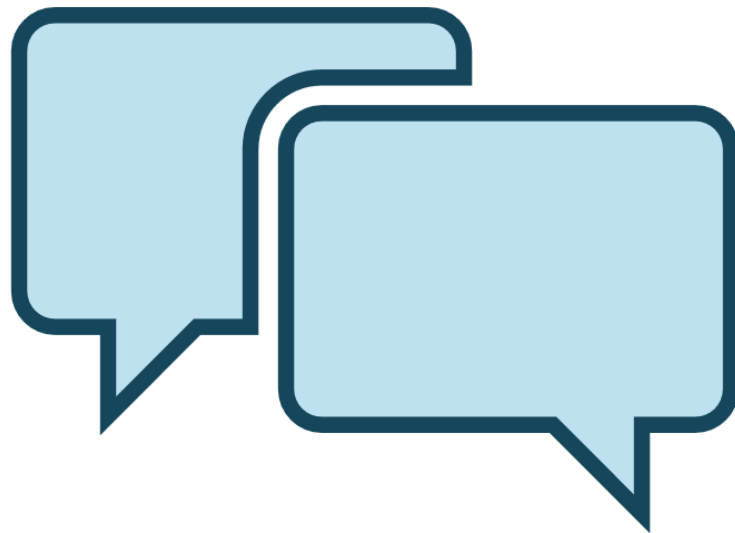

Visie

Benieuwd naar hoe de centrale toetsen eruitzien en hoe ze tot stand komen? In de onderstaande video worden de activiteiten en de visie van het Steunpunt geïllustreerd. Deze video werd ontwikkeld door [Studio Monk](#) i.s.m. het Steunpunt.

Vragen

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

Procesevaluatie kalibratie centrale toetsen 2023

Commissie voor Onderwijs 16 november 2023

DEPARTEMENT

ONDERWIJS & VORMING

Bieke De Fraine, Jonathan D'haese

STEUNPUNT CENTRALE TOETSEN IN ONDERWIJS

Carolien Frijns, Lisa De Schaepmeester,
Sabine Dierick en Lien Willem